

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA v právní věci žalobce: **Horizont ISPL v.o.s.**, se sídlem Koněvova 177/61, Ostrava, insolvenční správce dlužníka MONOS Morava s.r.o., se sídlem Mostní 904/26, Ostrava, zastoupen Mgr. Gabrielou Kaprálkovou, advokátkou Advokátní kanceláře Pyšný, Srba & Partneři v.o.s., se sídlem Občanská 16, Ostrava-Slezská Ostrava, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu,

t a k t o :

- I. Odvolacímu finančnímu ředitelství **se ukládá povinnost** vydat rozhodnutí o odvolání daňového subjektu MONOS Morava s.r.o. ze dne 4. 1. 2012 proti dodatečnému platebnímu výměru na daň z přidané hodnoty, vydanému Finančním úřadem Ostrava II, ze dne 30. 11. 2011, č. j. 238049/11/389911807688, a to ve lhůtě 3 měsíců ode dne právní moci tohoto rozsudku.
- II. Odvolacímu finančnímu ředitelství **se ukládá povinnost** vydat rozhodnutí o odvolání daňového subjektu MONOS Morava s.r.o. ze dne 4. 1. 2012 proti dodatečnému platebnímu výměru na daň z příjmů právnických osob, vydanému Finančním úřadem Ostrava II, ze dne 2. 12. 2011, č. j. 238052/11/389911807688, a to ve lhůtě 3 měsíců ode dne právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 20.570 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Gabriely Kaprálkové, advokátky Advokátní kanceláře Pyšný, Srba & Partneři v.o.s., se sídlem Občanská 16, Ostrava-Slezská Ostrava.

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Brně dne 18. 4. 2016 domáhal vydání rozsudku, kterým by soud žalovanému uložil rozhodnout o odvolání proti dodatečnému platebnímu výměru na daň z přidané hodnoty, vydanému Finančním úřadem Ostrava II, ze dne 30. 11. 2011, č. j. 238049/11/389911807688 a o odvolání proti dodatečnému platebnímu výměru na daň z příjmů právnických osob, vydanému Finančním úřadem Ostrava II, ze dne 2. 12. 2011, č. j. 238052/11/389911807688.

Žalovaný ve svém vyjádření navrhl, aby soud žalobu v plném rozsahu zamítl jako nedůvodnou a zdůraznil, že obě řízení o odvolání byla ex lege zastavena dle ustanovení § 243 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále jen „daňový řád“), a platební výměry jsou pravomocné.

Zdejší soud rozhodl svým usnesením ze dne 29. 9. 2016, č. j. 31A 39/2016-84, tak, že žalobu v souladu s ustanovením § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), odmítl, protože žalovaný není nečinný, jelikož rozhodl, když aplikoval ustanovení § 243 odst. 2 zákona daňového řádu a řízení o odvolání ex lege zastavil. Existence probíhajícího správního řízení, v jehož rámci lze pojmově uvažovat o povinnosti správního orgánu vydat rozhodnutí ve věci samé, je základní podmínkou, za níž se lze domáhat ochrany soudu před nečinností správního orgánu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2016, č. j. 3 As 258/2014-25), přičemž tato podmínka nebyla podle zdejšího soudu splněna, pročež soud musel žalobu odmítnout.

K podané kasační stížnosti žalobce však Nejvyšší správní soud svým rozsudkem ze dne 8. 3. 2017, č. j. 3 Afs 249/2016-27, výše citované usnesení zdejšího soudu zrušil a zavázal jej (§ 110 odst. 4 s.ř.s.) žalobu věcně projednat, jelikož tato je z pohledu ustanovení § 79 a násl. s.ř.s. podle právního názoru Nejvyššího správního soudu přípustná.

Zdejší soud tedy v tomto řízení, vázán závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, žalobu věcně projednal, a rozhodl o ní, jak je uvedeno ve výrocích tohoto rozsudku. O žalobě soud rozhodl, aniž nařizoval jednání, za podmínek vyplývajících z ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s. poté, kdy účastníci řízení s tímto postupem vyslovili souhlas, resp. v zákonné lhůtě nevyjádřili svůj nesouhlas.

Nejvyšší správní soud ve svém zrušujícím rozsudku ze dne 8. 3. 2017, č. j. 3 Afs 249/2016-27, shledal následující [pozn. krajského soudu: stěžovatel = žalobce]:

„Podstata sporu mezi stěžovatelem a žalovaným spočívá v aplikovatelnosti ustanovení § 243 odst. 2 daňového řádu na řešený případ. Citované ustanovení zní: *„[u]končením přezkumného jednání se nalézací řízení týkající se pohledávek, které nejsou pohledávkami za majetkovou podstatou, zastavuje a dosud nepravomocné rozhodnutí nabývá právní moci“*. Mezi stranami není sporu, že v daném případě nejde ve smyslu § 242 daňového řádu o pohledávky za majetkovou podstatou, neboť nevznikly v době ode dne

účinnosti rozhodnutí o úpadku do ukončení insolvenčního řízení. Stěžovatel, jako jednu z kasačních námitek uvedl, že ke dni ukončení přezkumného jednání (14. 11. 2013) sporná pohledávka neexistovala, neboť byla uhrazena převedením přeplatku na jiných daních. O tomto uhrazení částek předepsaných dodatečnými platebními výměry přitom rovněž není mezi stěžovatelem a žalovaným sporu. K úhradě došlo v období září – listopad 2012 převodem přeplatku na jiné dani. Nejvyšší správní soud proto považuje za najisto postavené, že od posledního převodu přeplatku neexistovala nadále pohledávka založená sporovanými dodatečnými platebními výměry č. j. 238049/11/389911807688 a č. j. 238052/11/389911807688.

Jestliže Krajský soud v Ostravě svým rozsudkem č. j. 22 Af 108/2012 – 68, jenž následně aproboval Nejvyšší správní soud, zrušil rozhodnutí o odvolání, řízení o daňových povinnostech plátce daně pokračovalo, avšak jejich předmětem v užším slova smyslu již nebyly pohledávky vyměřené předmětnými dodatečnými platebními výměry, neboť tyto byly již dříve uhrazeny převodem přeplatku na jiné dani. Nejvyšší správní soud je tak toho názoru, že nebyly naplněny podmínky pro aplikaci § 243 odst. 2 daňového řádu, jak se domnívá žalovaný. Zdejší soud proto dává za pravdu stěžovateli, že za daných okolností nemohlo dojít k zastavení řízení *ex lege*. Jinými slovy i nadále existovalo řízení, v němž měl žalovaný pokračovat a vydat rozhodnutí o daňových povinnostech plátce daně, tj. věcně rozhodnout o jeho odvoláních.

Tento výklad odpovídá i samotnému textu daňového řádu. Ustanovení § 153 odst. 1 a 2 citovaného zákona uvádí, že „[n]edoplatek je částka daně, která není uhrazena, a uplynul již den splatnosti této daně [...] Nedoplatek bradí daňový subjekt jako svůj daňový dluh; tomuto dluhu odpovídá na straně příslušného veřejného rozpočtu splatná daňová pohledávka.“ Okamžikem převodu přeplatku na jiné dani, proto došlo k uhrazení daňového dluhu, tedy zanikla daňová pohledávka vůči stěžovateli. Tuto interpretaci lze pro ucelenost, nad výše uvedené, podpořit i odkazem na odbornou komentářovou literaturu, která konstatuje, že od okamžiku, kdy je možné s určitostí konkretizovat daňovou povinnost z hlediska její výše, až do okamžiku úhrady daně, existuje na straně daňového subjektu daňový dluh, zatímco na straně správce daně jde o daňovou pohledávku. Vzniká tak právní vztah, v němž se povinnost daňového subjektu splnit daňový dluh prolíná s právem státu, reprezentovaného správcem daně, na úhradu existující daňové pohledávky daňovým subjektem (viz Baxa, J.; Dráb, O.; Kaniová, L. a další. *Daňový řád. Komentář*. Praha : Wolters Kluwer, § 153 odst. 2). Daňové pohledávky, vztahující se k doměřeným daňovým povinnostem, byly uhrazeny okamžikem převodu přeplatku na jiné dani. Od tohoto momentu dále tak již nemohla být naplněna hypotéza § 243 odst. 2 daňového řádu, tedy existence daňové pohledávky.

Stejnému závěru nasvědčují též důsledky aplikace § 243 odst. 2 daňového řádu v pojetí zastávaném žalovaným, za specifických okolností nynějšího případu. Jak bylo rozebráno shora, a stěžovatel na tuto skutečnost opakovaně poukázal též v kasační stížnosti, došlo v tomto případě k uhrazení pohledávek, založených dodatečnými

platebními výměry, převodem přeplatku na jiné dani, a to před zahájením insolvenčního řízení. Jak rovněž stěžovatel zdůraznil, žalovaný v důsledku uhrazení pohledávek „neměl důvod“ přihlásit (neexistující) pohledávky do insolvenčního řízení, v němž by měl stěžovatel možnost je popřít. Za konkrétních podmínek nyní posuzované věci tak byla negována možnost vyřešení otázky zákonnosti uhrazení sporných pohledávek v rámci tzv. incidenčního sporu u civilního soudu. Je přitom vhodné připomenout, že dle důvodové zprávy k § 243 odst. 2 daňového řádu „[i]nsolvenční správce či daňový subjekt (dlužník) má pak možnost změnit výsledek zastaveného nalézacího řízení [právě] v rámci tzv. incidenčního sporu u civilního soudu.“ Za okolností nynějšího případu byl stěžovatel o tuto možnost, zjevně v rozporu s úmyslem zákonodárce, připraven. Současně je třeba akcentovat, že stejně tak už by ovšem nebylo možné zákonnost doměření daňových povinností přezkoumat v rámci daňového řízení, které by bylo *ex lege* zastaveno. Stěžovateli by tudíž bylo upřeno jakékoliv právo na obranu proti doměření daňové povinnosti. Takový závěr nelze akceptovat. [...]

Nejvyšší správní soud uzavírá, že v projednávané věci nebyly naplněny podmínky pro aplikaci § 243 odst. 2 daňového řádu, neboť zde neexistovala daňová pohledávka žalovaného (resp. státu) vůči plátcí daně.“

Zdejší soud vázán závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu (srov. § 110 odst. 4 s.ř.s.) vyjádřeným v rozsudku ze dne 8. 3. 2017, č. j. 3 Afs 249/2016-27, shledává, že k zastavení odvolacích řízení ve smyslu § 243 odst. 2 daňového řádu ani v jednom z případů nedošlo. Z tohoto důvodu jsou zde probíhající správní řízení, ve kterých je žalovaný nečinný, jelikož tento nerozhodl o odvolání daňového subjektu MONOS Morava s.r.o. ze dne 4. 1. 2012 proti dodatečnému platebnímu výměru na daň z přidané hodnoty, vydanému Finančním úřadem Ostrava II, ze dne 30. 11. 2011, č. j. 238049/11/389911807688 a o odvolání daňového subjektu MONOS Morava s.r.o. ze dne 4. 1. 2012 proti dodatečnému platebnímu výměru na daň z příjmů právnických osob, vydanému Finančním úřadem Ostrava II, ze dne 2. 12. 2011, č. j. 238052/11/389911807688, i když o nich rozhodnout měl, a k nápravě tohoto nezákonného stavu nevedl ani podnět žalobce k ochraně před nečinností, jak vyplývá z vyrozumění Generálního finančního ředitelství ze dne 12. 2. 2016, č. j. 14850/16/7700-10124-709095.

Ustanovení § 81 odst. 2 s.ř.s. stanoví: „Je-li návrh důvodný, soud uloží rozsudkem správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení a stanoví k tomu přiměřenou lhůtu, ne však delší, než kterou určuje zvláštní zákon.“

Na základě výše uvedených skutečností soud rozhodl v souladu s výše citovaným ustanovením s tím, že žalovanému uložil povinnost vydat předmětná rozhodnutí o odvolání ve lhůtě 3 měsíců ode dne právní moci tohoto rozsudku, a to při zohlednění ustanovení § 7 odst. 1 daňového řádu („Správce daně postupuje bez zbytečných průtahů.“) a při zohlednění pokynu ministra financí č. MF-5 ze dne 7. 2. 2015, o stanovení lhůt při správě daní, č. j. MF-21968/2015/39, podle kterého je standardní lhůta pro vyřízení odvolání dle ustanovení § 116 odst. 1 daňového řádu 6 měsíců, přičemž zdejší soud při stanovení lhůty vzal do úvahy jednak délku trvání samotného daňového řízení a nutnost rozhodnout v co nejkratší možné době, za

druhé náročnost předmětné věci a za třetí také ten fakt, že již z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2017, č. j. 3 Afs 249/2016-27, muselo být žalovanému zřejmé, jakým způsobem zdejší soud rozhodne.

Výrok o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 věta první s.r.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníku, který ve věci úspěch neměl. Jelikož byl úspěšný žalobce zastoupen advokátkou (srov. ustanovení § 35 odst. 2 s.r.s.), tak mu přísluší právo na náhradu nákladů řízení dle Vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění k datu podání jednotlivých podání (§ 15 advokátního tarifu), které představuje odměna za právní zastoupení advokátem (tarifní hodnota dle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu), a to za 5 úkonů právní služby dle § 11 odst. 1 advokátního tarifu (převzetí zastoupení, žaloba, vyjádření ze dne 10. 5. 2016, replika ze dne 22. 7. 2016 a sepsání kasační stížnosti) a 5x režijní paušál dle § 13 advokátního tarifu, celkově ve výši vyčíslené na částku 17.000 Kč bez DPH, tj. 20.570 Kč s DPH (právní zástupkyně žalobce je plátcem DPH, jak vyplývá z příslušného registru plátců DPH), kterou je žalovaný povinen zaplatit žalobci k rukám jeho právní zástupkyně v soudem stanovené třicetidenní lhůtě.

Zdejší soud konstatuje, že žalobce je podle ustanovení § 11 odst. 2 písm. n) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, osvobozen od placení soudních poplatků.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Kasační stížnost je nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

V Brně dne 22. září 2017

JUDr. Jaroslava Skoumalová
předsedkyně senátu